

+

VS 2-1498

DEPARTEMENT VAN DEFENSIE

VOORSCHRIFT nr 2-1498

**REGLEMENT VOOR DE MILITAIRE
AMBTENAREN DER KONINKLIJKE
LANDMACHT EN DER KONINKLIJKE
LUCHTMACHT**

UITGAVE 1959

Sgt v. Brijl Jc

VS 2-1498

DEPARTEMENT VAN DEFENSIE

VOORSCHRIFT nr 2-1498

REGLEMENT VOOR DE MILITAIRE
AMBTENAREN DER KONINKLIJKE
LANDMACHT EN DER KONINK-
LIJKE LUCHTMACHT

UITGAVE 1959

Inrichting Uitgeven Boekwerken 1959
's-Gravenhage

1° op gave gewijzigd op. 15 October 65. D.

Y-CHE.NL

I N H O U D

		Art.	Blz.
Hoofdstuk	I. Algemene bepalingen	1 t/m 5	5 t/m 7
„	II. Aanstelling en bevordering	6 „ 12	7 t/m 11
„	III. Schorsing	13 „ 16	12 t/m 13
„	IV. Ontslag	17 „ 25	14 t/m 18
„	V. Bezoldiging	26 „ 50	19 t/m 20
„	VI. Dienstitijden	51 „ 53	20 t/m 21
„	VII. Verlof	54 „ 70	21 t/m 29
„	VIII. Aanspraken in geval van ziekte	75 „ 76	30
„	IX. Overige rechten en verplichtingen van de militair	77 „ 99	31 t/m 36
„	X. Administratieve instanties	100 „ 104	36 t/m 38
„	XI. Georganiseerd overleg	105 „ 115 c	38 t/m 42
„	XII. Slot- en overgangsbepalingen	116 „ 118	43 t/m 45

REGLEMENT

VOOR DE MILITAIRE AMBTENAREN DER KONINKLIJKE LANDMACHT EN DER KONINKLIJKE LUCHTMACHT

Koninklijk besluit van 22 augustus 1931 (Stb. 378), tot vaststelling van voorschriften betreffende de rechtstoestand van het militair personeel der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht, gewijzigd en aangevuld bij de Koninklijke besluiten van 27 oktober 1933 (Stb. 553); 30 december 1933 (Stb. 788); 28 december 1935 (Stb. 813); 21 maart 1936 (Stb. 541); 1 augustus 1936 (Stb. 548); 4 mei 1937 (Stb. 540); 7 december 1937 (Stb. 542); 15 maart 1951 (Stb. 74); 5 augustus 1952 (Stb. 440); 24 december 1952 (Stb. 657); 12 augustus 1954 (Stb. 387); 19 maart 1955 (Stb. 98); 15 oktober 1955 (Stb. 491) en 31 juli 1958 (Stb. 388) met inachtneming van de schrijfwijze, vastgesteld bij de wet van 14 februari 1947 (Stb. H 52)

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onze Minister van Defensie van 18 juli 1931, Geheim Litt. C⁸¹;

Gezien artikel 12 van de Militaire Ambtenarenwet 1931;

De Raad van State gehoord (advies van 4 augustus 1931, nr. 19);

Gelet op het nader rapport van Onze Minister van Defensie van 21 augustus 1931, Geheim Litt. G⁹⁰;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de volgende voorschriften vast te stellen betreffende de rechtstoestand van het militair personeel der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht.

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

1. Militaire ambtenaren in de zin van dit besluit zijn zij, die zijn aangesteld in militaire openbare dienst om bij de Koninklijke Landmacht of bij de Koninklijke Luchtmacht werkzaam te zijn.

2. Onder militaire ambtenaren in de zin van dit besluit is mede begrepen het reserve-personeel der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht, hetwelk niet valt onder het eerste lid.

Artikel 2

Ten aanzien van militairen, die leerling zijn van een inrichting van militair onderwijs, dan wel die in opleiding zijn tot officier bij het reserve-personeel der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht kunnen door Ons, of na Onze machtiging door Onze Minister, bijzondere, afwijkende of aanvullende bepalingen worden gesteld.

Artikel 3¹⁾

In tijd van oorlog in de zin van het Wetboek van militair strafrecht, mag, bij bepaalde noodzakelijkheid, door of op last van Onze Minister tijdelijk van de bepalingen van dit besluit worden afgeweken.

Artikel 4

1. In dit besluit wordt verstaan onder:
 - a. „Onze Minister”, Onze Minister van Defensie;
 - b. „militairen”, militaire ambtenaren in de zin van artikel 1 van dit besluit;
 - c. „officieren”, militaire ambtenaren, die de rang van tweede-luitenant of een hogere rang bekleeden;
 - d. „onderofficieren”, militaire ambtenaren beneden de rang van tweede-luitenant met de rang van sergeant (wachtmeester) of hogere rang;
 - e. „gehuwden”, militairen, die volgens de Nederlandse wet als gehuwd worden beschouwd, zomede militairen, die gehuwd zijn geweest in de zin dier wet;
 - f. „beroepsmilitairen” en „beroepspersoneel”, militaire ambtenaren in de zin van artikel 1 van dit besluit, met uitzondering van de militairen, die:
 - 1°. vrijwillig de verplichtingen van een gewoon dienstplichtige op zich hebben genomen;
 - 2°. een verbintenis hebben gesloten bij de Vrijwillige Landstorm;

¹⁾ Bij de Min. Beschikkingen van 14 mei 1949, Staf AG, Afd. A I, bureau 4, nr. 584 en van 26 januari 1954, Directoraat Personeel, Afd. Rechtstoestand, nr. P. 102.083 is, gelet op art. 3 van dit Reglement, tijdelijk afgeweken van de artikelen 13, 22, 26 t/m 30, 34 t/m 49, 73 (met ingang van 1 oktober 1958 is dit artikel vervallen) en 88 (zie L.O. 1949, nr. 101 L—LM en Land- en Luchtmachtorder 54050 code nr. 55.12/1).

3°. een verbintenis hebben gesloten bij de Nationale Reserve dan wel bij de Reserve-Grensbewaking;

4°. behoren tot het reserve-personeel der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht.

2. De bepalingen van dit besluit, welke gelden voor het reserve-personeel der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht zullen van overeenkomstige toepassing zijn ten aanzien van de militairen, genoemd in het vorige lid onder *f*, sub 1°, 2° en 3°.

3. Wij behouden Ons voor, zowel ten aanzien van het beroepspersoneel als ten aanzien van het reserve-personeel der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht, te bepalen, wat voor de toepassing van dit besluit onder „standplaats” moet worden verstaan.

Artikel 5

Onder „militaire werkzaamheden” worden verstaan de arbeid en de verrichtingen, welke zijn verbonden aan de vorming, de instandhouding en het gebruik van de weermacht.

HOOFDSTUK II

Aanstelling en bevordering

Eerste Afdeling

Officiëren

Artikel 6

1. De officieren worden benoemd en aangesteld na te hebben voldaan aan bij de wet door Ons gestelde of nader te stellen eisen van bekwaamheid en geschiktheid.

2. Geen officier wordt als zodanig tot de uitoefening van de militaire dienst toegelaten dan na in handen van de bevoegde autoriteit de eed (de belofte) als officier te hebben afgelegd.

Artikel 7

De benoeming en aanstelling van de officier tot een hogere rang of een hogere klasse (bevordering) geschiedt door Ons met inachtneming van de regelen, daarvoor gesteld in de Bevorderingswet voor de landmacht 1902¹⁾, dan wel in de Wet voor het reserve-personeel der landmacht 1905²⁾.

¹⁾ Vervangen door de Wet bevordering en ontslag beroepsofficieren van 8 december 1954 (*Stb.* 575).

²⁾ Vervangen door de Wet voor het reserve-personeel der krijgsmacht van 8 december 1954 (*Stb.* 576).

Artikel 8

Als akte van aanstelling geldt voor de officier een uittreksel uit Ons desbetreffend besluit.

Tweede Afdeling

Militairen beneden de rang van tweede-luitenant

Artikel 9

1. Als eerste aanstelling als zodanig wordt voor de militair beneden de rang van tweede-luitenant aangemerkt hetzij de gesloten en bekrachtigde militaire verbintenis, hetzij de indeling bij het reserve-personeel der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht krachtens het bepaalde in het derde lid van artikel 41 der Dienstplichtwet.

2. Het sluiten en bekrachtigen van een vrijwillige militaire verbintenis, als in het eerste lid bedoeld, geschiedt volgens door Ons gestelde of nader te stellen regelen.

Artikel 10¹⁾

1. De verbintenis als beroepsmilitair beneden de rang van tweede-luitenant wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

2. Door het aangaan van de verbintenis bedoeld in het eerste lid is de beroepsmilitair gehouden om na het tijdstip van het aangaan van de verbintenis de Staat gedurende ten minste zes jaren als militair te dienen.¹⁾

3. De in het eerste lid bedoelde verbintenis kan in de eerste negen maanden na het aangaan daarvan hetzij door de autoriteit, die bij het onderdeel waartoe de militair behoort gerechtigd is verbintenissen te bekrachtigen, hetzij door de militair schriftelijk worden opgezegd.

De verbintenis eindigt alsdan een maand na de dagtekening van de opzegging, welke termijn op verzoek van de militair door Onze Minister kan worden bekort.¹⁾

4. Voor de beroepsmilitair kan aan het vrijwillig volgen van een opleiding de verplichting worden verbonden om na het einde van die opleiding de Staat nog gedurende een, door Onze Minister voor elke opleiding afzonderlijk te bepalen, tijdsduur als zodanig te dienen.

¹⁾ Ten aanzien van de beroepsmilitair der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht beneden de rang van tweede-luitenant, die in aansluiting op de door hem op grond van artikel 10 van het Reglement voor de militaire ambtenaren der Koninklijke landmacht, zoals dat luidde voor de daarin bij Koninklijk besluit van 31 juli 1958 (Stb. 388) — zie bladzijde 43 — aangebrachte wijziging, gesloten eerste verbintenis een verbintenis als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van genoemd reglement aangaat, zijn het tweede en derde lid van dat artikel niet van toepassing.

5. Wanneer de beroepsmilitair van een opleiding als bedoeld in het vierde lid wordt ontheven om redenen, onafhankelijk van zijn wil of toedoen, wordt hij tevens ontheven van de in dat lid bedoelde verplichting, indien deze op hem zou rusten.

6. De tijd,

a. bedoeld in artikel 33 van het Wetboek van militair strafrecht;

b. bedoeld in artikel 19 van de Wet op de krijgstucht;

c. gedurende welke de beroepsmilitair zich heeft schuldig gemaakt aan desertie of aan ongeoorloofde afwezigheid, met uitzondering van die desertie en van die ongeoorloofde afwezigheid, ter zake waarvan hij krachtens artikel 2 van de Wet op de krijgstucht krijgstuchtelijk is gestraft;

strekt niet in mindering van de in het tweede lid genoemde zes jaren en van de in het vierde lid bedoelde tijdsduur.

Artikel 11

1. De aanstelling tot een hogere rang of een hogere klasse (bevordering) geschiedt door of vanwege Onze Minister volgens de daarvoor door die Minister gestelde of nader te stellen regelen.

2. Bij die regelen zal worden in acht genomen, dat de bevordering van elk der verschillende categorieën van militairen beneden de rang van tweedeluitenant zal dienen te geschieden op een der onderstaande wijzen, t.w. onderscheidenlijk:

a. in volgorde van ouderdom in rang;

b. in volgorde van de datum, waarop de geschiktheid voor de hogere rang (de hogere klasse) is behaald;

c. in volgorde van het rangnummer, dat bij een desbetreffend examen is behaald;

in dier voege, dat in de gevallen sub *a*, resp. sub *b* en sub *c*, het eerst in aanmerking komt degene, die:

de hoogste ouderdom in rang heeft;

het eerst de geschiktheid voor de hogere rang (de hogere klasse) heeft behaald;

het hoogste rangnummer bij een examen heeft verworven.

3. De hoogste ouderdom in enige rang heeft hij, die het eerst in die rang is aangesteld (de grootste diensttijd in die rang heeft). Is de ouderdom in dezelfde rang van twee militairen gelijk, dan is hij de oudste, die in de voorgaande rang de grootste diensttijd heeft. Is voor beiden ook deze diensttijd gelijk, dan wordt de ouderdom in rang bepaald naar de diensttijd in de vóór-

voorgaande rang, enz. Mocht in elke rang de diensttijd gelijk zijn, dan is de oudste hij, die in totaal de grootste werkelijke diensttijd als militair in de zin van het Wetboek van militair strafrecht bij de Koninklijke Landmacht ~~of bij de Koninklijke Luchtmacht~~ heeft, en is ook deze dezelfde, dan is de oudste hij, die in leeftijd de oudste is.

4. Is in het geval, onder *b* van het tweede lid omschreven, door twee of meer militairen de geschiktheid voor de hogere rang (de hogere klasse) op dezelfde datum behaald, dan komt het eerst voor bevordering in aanmerking hij, die daarvoor het gunstigst wordt beoordeeld.

Wanneer twee of meer militairen, die voor bevordering tot een hogere rang zijn gerangschikt naar het in het tweede lid onder *b* en/of *c* bepaalde, met ingang van dezelfde datum tot die hogere rang worden aangesteld, wordt — in afwijking van het in het derde lid bepaalde — de ouderdom in die hogere rang van deze militairen onderling bepaald door de volgorde, welke zij bij eerderbedoelde rangschikking innamen.

Ten aanzien van de bevordering van militairen die om redenen van dienstbelang of wegens ziekteverlof ter zake van een aandoening met betrekking waartoe verband met de uitoefening van de militaire dienst wordt aangenomen, verhinderd zijn aan een bepaald examen deel te nemen en die de geschiktheid voor de hogere rang hebben behaald bij een volgend examen, is Onze Minister bevoegd regelen te stellen die afwijken van het hiervoren in dit artikel bepaalde.

5. Door Onze Minister zullen regelen worden gesteld — voor zoveel nodig in afwijking van het hiervoren bepaalde — met betrekking tot de ouderdom in rang

a. van hen die zijn gedegradeerd (verlaagd) geweest;

b. van hen die bij administratieve maatregel zijn teruggesteld;

c. van hen die als militair in de zin van het Wetboek van militair strafrecht krachtens rechterlijk vonnis van hun vrijheid beroofd zijn geweest;

d. van hen die bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis zijn veroordeeld ter zake van desertie of ongeoorloofde afwezigheid, dan wel van hen ten aanzien van wie het recht tot strafvordering ter zake is teniet gegaan.

Onze Minister is bevoegd regelen te stellen — voor zoveel nodig in afwijking van het hiervoren bepaalde — met betrekking tot de ouderdom in rang

1°. van militairen die tevoren in een hogere of in dezelfde rang hebben gediend als beroepsmilitair bij de krijgsmacht, bij het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger, dan wel bij een vreemde krijgsmacht;

2°. van militairen aan wie buitengewoon verlof van lange duur is verleend;

3°. van militairen die worden overgeplaatst naar een ander wapen of dienstvak of van categorie veranderen, in die gevallen waarbij behoud van de ouderdom in rang aanleiding tot onbillijkheden zou geven.

6. Onze Minister is bevoegd om ten aanzien van vrouwelijke militairen en bijzondere groepen van mannelijke militairen, voor wat de bevordering betreft, van vorenstaande regelen af te wijken.

7. Onze Minister is bevoegd een militair als in dit artikel bedoeld, wiens naam voorkomt op de kandidatenlijst voor enige rang, tot die rang te bevorderen *met voorbijgang* van anderen, wier namen op die kandidatenlijst op een hogere plaats voorkomen, mits de belanghebbende voor die bevordering *zeer bijzondere* geschiktheid bezit en het legerbelang die bevordering met voorbijgang van anderen (bevordering bij *keuze*) eist.

8. Dit artikel is niet van toepassing op militairen die behoren tot de Koninklijke Luchtmacht.

Artikel 11 A

1. Het bepaalde in dit artikel is van toepassing op militairen beneden de rang van tweede-luitenant, die behoren tot de Koninklijke Luchtmacht.

2. Militairen worden bevorderd door Onze Minister of, voor zoveel het betreft bevordering tot een rang beneden die van sergeant-majoor, geen bevordering bij keuze of tijdelijke bevordering zijnde, door functionarissen die hij aanwijst.

3. Het bevorderen bedoeld in het tweede lid geschiedt naar regelen door Onze Minister te stellen.

4. Bij het stellen van de regelen bedoeld in het derde lid zal Onze Minister in acht nemen dat militairen die voor bevordering in aanmerking komen worden bevorderd,

a. indien zij gerangschikt zijn op ranglijsten:

1°. in volgorde van rangschikking, of

2°. bij keuze;

b. indien zij niet gerangschikt zijn op ranglijsten:
tijdens of na het einde van de opleiding tot het volgen waarvan zij bij het aangaan van de verbintenis bij de Koninklijke Luchtmacht zijn bestemd, in dier voege dat

1°. voor bevordering als bedoeld onder *a* 1° het eerst in aanmerking komt hij die het hoogst gerangschikt is;

2°. voor bevordering als bedoeld onder *a* 2° het eerst in aanmerking komt hij die naar het oordeel van Onze Minister het meest geschikt is;

3°. bevordering als bedoeld onder *b* tijdens een opleiding geschiedt na een bepaalde opleidingsperiode en na het einde van een opleiding met ingang van de dag volgende op de laatste dag van het eindexamen.

5. Voor elke rang bestaat een door Onze Minister aangehouden ranglijst waarin de beroepsmilitairen die een rang definitief bekleden worden vermeld naar orde van de datum van ingang van de laatste benoeming als beroepsmilitair in die rang.

6. Indien militairen naar orde van dezelfde datum in dezelfde ranglijst moeten worden vermeld, geschiedt de plaatsing naar orde van de plaatsing in de vorige ranglijst tenzij de militairen niet in dezelfde vorige ranglijst waren gerangschikt of tenzij militairen voor de eerste maal moeten worden gerangschikt, voor welke gevallen de plaats in de ranglijst door Onze Minister wordt aangewezen.

7. Uitsluitend in de gevallen waarbij militairen voor de eerste maal worden gerangschikt, en slechts indien de militairen voorafgaand aan het aangaan van de verbintenis bij het beroepspersoneel van de Koninklijke Luchtmacht werkelijke dienst hebben verricht als beroepsmilitair bij de krijgsmacht of als vlieger bij het reservepersoneel van de Koninklijke Luchtmacht, kunnen, in afwijking van het bepaalde in het vijfde lid, die militairen door Onze Minister in de ranglijst worden vermeld naar orde van zodanige datum als deze minister nodig zal oordelen.

8. Onze Minister is bevoegd in voor militairen gunstige zin af te wijken van het bepaalde in het vierde lid

a. voor buitengewone bevordering ter beloning van een schitterend wapenfeit of van een uitstekende daad;

b. voor tijdelijke bevordering;

c. voor bevordering na verlaging;

d. voor bevordering in geval van overlijden of van ontslag wegens verwonding, vermindering, ziekten of gebreken.

9. Onze Minister is bevoegd met betrekking tot de datum naar orde waarvan militairen in de ranglijst worden vermeld in voor mili-

tairen gunstige zin af te wijken van het bepaalde in het vijfde lid

a. ten aanzien van degenen die aanvankelijk voor bevordering in volgorde van rangschikking zijn voorbijgegaan wegens

1°. dienst buiten Nederland,

2°. dienst bij een vreemde krijgsmacht of wegens krijgsgevangenschap, internering door een vreemde mogendheid, vermissing of soortgelijke omstandigheden;

b. ten aanzien van degenen die bij administratieve maatregel worden teruggesteld.

10. In afwijking van het bepaalde in het vijfde lid worden militairen die nog niet of nog deelnemen aan een opleiding tot het volgen waarvan zij bij het aangaan van de verbintenis bij de Koninklijke Luchtmacht zijn bestemd, niet in ranglijsten vermeld.

11. Onze Minister is bevoegd ten aanzien van vrouwelijke militairen af te wijken van het bepaalde in dit artikel.

2C - 11 - 45957 423162° - 218

Koninklijke Landmacht of de Koninklijke Luchtmacht.

2. Voor de militair beneden de rang van tweede-luitenant, die wordt aangesteld tot een hogere rang of een hogere klasse geldt als akte van aanstelling een door of vanwege Onze Minister afgegeven schriftelijke mededeling dier aanstelling volgens een daarvoor vast te stellen model.

3. In de verbandakte, bedoeld in het eerste lid, onder *a.*, wordt onder de voorwaarden der verbintenis onder meer opgenomen, dat de belanghebbende:

a. trouw belooft aan de Koningin en onderwerping aan de krijgstucht;

b. verklaart zich te onderwerpen aan alle dienstvoorschriften voor de Koninklijke Landmacht of de Koninklijke Luchtmacht gemaakt of nog te maken, voor zover die te zijnen aanzien van toepassing zullen zijn;

c. verklaart niet aangesloten te zijn en zich niet te zullen aansluiten bij of op enigerlei wijze steun te zullen verlenen aan groepen of verenigingen van personen, welker doel of handelingen in strijd zijn met de plichten van de militair.

HOOFDSTUK III

Schorsing

Artikel 13 ¹⁾

1. Onverminderd overige te nemen maatregelen, kan een militair in de uitoefening van zijn dienstbetrekking worden geschorst, wanneer dit door het dienstbelang of het belang van de krijgstucht bepaaldelijk wordt gevorderd, in het bijzonder wanneer hij wordt verdacht zich te hebben schuldig gemaakt aan gedragingen, handelingen of tekortkomingen, welke aanleiding kunnen geven tot ontslag uit de dienst.

2. Hij wordt in de uitoefening van zijn betrekking geschorst:

a. met ingang van de dag waarop het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, indien hij is veroordeeld tot een straf gepaard gaande met ontslag uit de militaire dienst, of met verlaging ²⁾;

b. van en met de dag, waarop de desbetreffende voordracht aan Onze Minister is ingediend, indien hij in aanmerking wordt gebracht om op grond van artikel 69 der Wet op de krijgstucht uit de dienst te worden weggejaagd.

3. De militair, die geschorst is op grond van het bepaalde in het eerste lid, omdat hij wordt verdacht zich te hebben schuldig gemaakt aan gedragingen, handelingen of tekortkomingen, welke aanleiding kunnen geven tot ontslag uit de dienst, ontvangt gedurende de eerste 42 dagen dier schorsing, voor zover zijn bezoldiging per jaar ³⁾ is vastgesteld, *twee derde* van de voor hem geldende activiteits-bezoldiging, en voor zover zijn bezoldiging per dag of per week is vastgesteld, de *volle bezoldiging*. Tijdens de verdere duur dier schorsing blijft hij, wiens bezoldiging per jaar ³⁾ is vastgesteld, in het genot van *twee derde* deel zijner activiteits-bezoldiging, tenzij Onze Minister bepaalt, dat hij gedurende bedoeld tijdvak geen bezoldiging zal genieten, en wordt van hem, wiens bezoldiging per dag of per week is vastgesteld, de gehele bezoldiging ingehouden.

4. De militair, die geschorst is op grond van het bepaalde in het tweede lid, ontvangt van de datum van ingang dier schorsing af geen bezoldiging.

5. Geniet een militair tijdens een schorsing slechts een deel zijner bezoldiging, dan kan Onze Minister bepalen, dat deze gedeeltelijke bezoldiging aan anderen dan aan de militair zelf zal worden uitbetaald.

¹⁾ Zie noot 1 op blz. 6.

²⁾ Voor de vaststelling van de financiële aanspraken tijdens de schorsing worden de woorden „of met verlaging” geacht te zijn vervallen. (§ 9, eerste lid der V.R.B.K.L. 1949 (L.O. 1949, nr. 101.))

³⁾ Ingevolge § 53, tweede lid, der V.R.B.K.L. 1949 (L.O. 1949, nr. 101) moet voor „jaar” worden gelezen „maand”.

Artikel 14

1. De schorsing geschiedt in geval de militair werkelijke dienst verricht bij:

a. een korps of inrichting, door de commandant van dat korps of die inrichting;

b. de strijdkrachten te velde of de territoriale troepen en niet bij een korps of inrichting, door de Commandant Strijdkrachten te Velde of de Nederlandse Territoriale Bevelhebber;

c. een wapen of dienstvak en niet bij een korps of inrichting, bij de strijdkrachten te velde of de territoriale troepen, door de desbetreffende inspecteur of chef.

2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid geschiedt de schorsing in geval de militair behoort tot:

a. de Nationale Reserve, zolang hij niet is opgeroepen tot het vervullen van werkelijke dienst in verband met oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, door de Inspecteur van de Nationale Reserve;

b. de Militaire vrouwenafdeling, door de commandant van de Militaire vrouwenafdeling.

3. In de gevallen, bedoeld in het eerste lid van artikel 13, geschiedt de schorsing onder nadere goedkeuring of op last van Onze Minister.

Artikel 15

1. De autoriteit, die de schorsing krachtens het bepaalde bij het eerste lid, of bij het tweede lid, sub *a*, van artikel 13 heeft gelast, heft deze weder op zodra de redenen zijn vervallen, welke tot de schorsing aanleiding hebben gegeven.

2. Van deze opheffing doet hij onverwijld mededeling aan de belanghebbende en aan Onze Minister.

Artikel 16

Indien de nadere goedkeuring tot schorsing niet wordt verleend, zomede wanneer de voordracht tot het weggagen uit de dienst is afgewezen, wordt de schorsing geacht niet te hebben plaats gehad. Aan belanghebbende wordt hiervan mededeling gedaan door de autoriteit door wie de schorsing is geschied.

HOOFDSTUK IV

Ontslag

Eerste Afdeling

Ontslag van Officieren

Artikel 17

Het ontslag van een officier geschiedt door Ons met inachtneming van de daarvoor in de Bevorderingswet voor de landmacht 1902¹⁾, dan wel in de Wet voor het reserve-personeel der landmacht 1905²⁾ gestelde regelen.

Tweede Afdeling

Ontslag van militairen beneden de rang van tweede-luitenant

Artikel 18

1. De militair beneden de rang van tweede-luitenant verliest zijn rang of stand door ontslag uit de militaire dienst.

2. Is hij na dit ontslag nog dienstplichtig, dan kan hij voor de duur van zijn dienstplicht als dienstplichtige in zijn rang gehandhaafd blijven.

Artikel 19³⁾

1. De militair beneden de rang van tweede-luitenant, die niet behoort tot het reserve-personeel der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht, wordt als zodanig door of namens Onze Minister eervol uit de militaire dienst ontslagen:

a. bij overgang, ingevolge een wettelijke regeling, in een betrekking als ambtenaar in de zin der Pensioenwet 1922 (*Stb.* 240), dan wel als spoorwegambtenaar in de zin der Pensioenwet voor de Spoorwegambtenaren 1925;

b. bij het bereiken van de leeftijd van 60 jaar, dan wel — indien het betreft een militair, die na 26 december 1949 in aansluiting op zijn ontslag

¹⁾ Zie noot 1 op blz. 7.

²⁾ Zie noot 2 op blz. 7.

³⁾ De beroepsmilitair der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht beneden de rang van tweede-luitenant, die op grond van artikel 10 van het Reglement voor de militaire ambtenaren der Koninklijke landmacht, zoals dat luidde voor de daarin bij Koninklijk besluit van 31 juli 1958 (*Stb.* 388) — zie bladz. 43 — aangebrachte wijziging, een eerste verbintenis heeft aangegaan, wordt als zodanig door of namens Onze Minister van Defensie eervol uit de militaire dienst ontslagen, wanneer hij bij het eindigen van de termijn waarvoor hij zich had verbonden, geen verbintenis als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van genoemd reglement wenst aan te gaan, dan wel geen toestemming verkrijgt tot het aangaan van zodanige verbintenis omdat hij tijdens de duur van de eerste verbintenis niet heeft voldaan.

uit de dienst bij het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger bij de Koninklijke Landmacht of de Koninklijke Luchtmacht is aangesteld in de rang van sergeant-majoor of adjudant-onderofficier, mits hij bij indienst-treding niet is ingedeeld bij één van de technische diensten van het wapen der militaire luchtvaart — zodra hij de leeftijd van 53 jaar heeft bereikt of overschreden en een voor pensioen geldige diensttijd kan aanwijzen van ten minste 30 jaren in de zin van de Pensioenwet voor de landmacht 1922;

c. zodra hij — mits geen hoofdopzichter of opzichter van fortificatiën zijnde — hoewel de leeftijd van 60 jaar nog niet volbracht hebbende, een werkelijke dienst van 40 jaren kan doen gelden in de zin der Pensioenwet voor de landmacht 1922;

d. wanneer hij de leeftijd van 50 jaar heeft bereikt of overschreden en hij geacht wordt in verband met zijn leeftijd voor de waarneming van de militaire dienst niet meer ten volle geschikt te zijn;

e. wanneer hij uit hoofde van verwonding, verminking, ziekte of gebreken ongeschikt wordt geacht voor de waarneming van de militaire dienst;

f. ¹⁾ indien het betreft een vrouwelijk militair, die in het huwelijk treedt, met ingang van de dag, volgende op die van haar huwelijk.

2. De militair, als in het eerste lid bedoeld, kan door Onze Minister als zodanig eervol worden ontslagen:

a. op eigen verzoek, eventueel op voor elk geval afzonderlijk door Onze Minister te stellen voorwaarden;

b. niet op eigen verzoek, indien hij een voor pensioen geldige diensttijd heeft van tenminste 30 jaren in de zin der Pensioenwet voor de landmacht 1922;

c. met toekenning van wachtgeld wegens opheffing van zijn betrekking of wegens verandering in de samenstelling van het wapen of dienstvak, waartoe hij behoort.

3. In het geval, bedoeld onder *e* van het eerste lid, wordt het ontslag uit de dienst niet verleend dan nadat over het ontstaan, de aard en de gevolgen van de verwonding, verminking, ziekten of gebreken, waarmede de belanghebbende behept is, een militair geneeskundig onderzoek heeft plaats gehad met inachtneming van de voor zodanig onderzoek door Ons bij algemene maatregel van bestuur gestelde regelen.

4. Onze Minister is bevoegd om het bepaalde onder *b* en *c* van het eerste lid ten aanzien van een militair, als in dat lid bedoeld, niet toe te passen zolang deze ingevolge een door de Minister getroffen regeling ter beschik-

¹⁾ Zie blz. 45 voor tekst van artikel 19, eerste lid, sub *f* en *g* (oud).

king is gesteld van een niet militaire autoriteit, doch uiterlijk tot aan de datum, waarop die militair de leeftijd van 65 jaar bereikt.

5. Onze Minister is bevoegd het in het eerste lid onder *f*¹⁾ bedoelde ontslag niet te verlenen, indien en voor zolang hij zulks in het belang van de dienst wenselijk acht en de militair met het niet-verlenen van ontslag instemt.

6. Ontslag krachtens het eerste lid onder *f*¹⁾ wordt verleend in het belang van de dienst.

Artikel 20

1. Bij ontslag wegens verandering in de samenstelling van een wapen of dienstvak, als bedoeld in het tweede lid, sub *c*, van artikel 19, geschiedt het ontslag der militairen, behoudens het bepaalde in het volgende lid, in de volgende rangorde:

a. zij, die zulks wenschen;

b. zij, die 35 of meer voor pensioen geldige dienstjaren hebben, waarbij ongehuwden, die geen kostwinner van een gezin zijn, vóór de overigen en in beide groepen ouderen in leeftijd vóór jongeren gaan;

c. zij, die de leeftijd van 35 jaren nog niet hebben overschreden en niet 6 maanden of langer hetzij gehuwd, hetzij kostwinner van een gezin zijn, te beginnen met hen, die de minste dienstjaren hebben;

d. zij, die de minste dienstjaren hebben.

2. Wanneer het dienstbelang zulks vordert, kan bij de verlening van ontslag van de rangorde, bedoeld in het vorige lid, worden afgeweken, met dien verstande, dat, indien de omvang van de voorgenomen afvloeiing daartoe aanleiding geeft, deze geschiedt naar een bepaald, vooraf vastgesteld en aan de betrokkenen kenbaar gemaakt plan.

Artikel 21

De militair, in het eerste lid van artikel 19 aangeduid, wordt als zodanig door Onze Minister niet-eervol ontslagen:

a. ter zake van misleiding bij zijn aanmelding voor dienstneming door het opzettelijk doen van onware opgaven of het opzettelijk verzwijgen van omstandigheden ten aanzien van voor zijn dienstneming gestelde eisen, indien juiste opgave of het niet verzwijgen van die omstandigheden de aanneming zou hebben belet;

b. wanneer blijkt, dat hij reeds in overheidsdienst is geweest en deze omstandigheid door hem bij het aangaan der verbintenis is verzwegen;

c. wanneer blijkt, dat hij bij zijn aanneming heeft verklaard ongehuwd te zijn en op dat tijdstip wel gehuwd was;

¹⁾ In dit punt dient de *g* te worden gewijzigd in *f*; een desbetreffende rectificatie zal bij de volgende wijziging van het R.M.A.K.L./K.Lu worden bevorderd.

d. na een rechterlijk gewijsde, dat, het ontslag uit de militaire dienst niet ten gevolge hebbende, nochtans is gewezen wegens een handeling, welke de veroordeelde onwaardig maakt om in de militaire dienst te blijven;

e. indien hij naar het oordeel van Onze Minister zich heeft schuldig gemaakt aan handelingen of gedragingen, welke de tucht ondermijnen, aan onzedelijkheid of aan verregaande nalatigheid in de vervulling der dienstplichten.

Artikel 22

1. De militair, in het eerste lid van artikel 19 bedoeld, kan door Onze Minister als zodanig worden ontslagen:

a. ter zake van karaktereigenschappen, gedrag of wijze van dienen, waardoor hij ongeschikt of onbekwaam is om in de verkregen rang of stand of in de beklede betrekking bij enig onderdeel van de Koninklijke Landmacht of de Koninklijke Luchtmacht te dienen, voor zoveel die ongeschiktheid niet valt onder punt *e* van het eerste lid van artikel 19;

b. ter zake van het verlies van de staat van Nederlander;

c. indien hij onder curatele is gesteld;

d. na dienstonderbreking ter zake van desertie of ongeoorloofde afwezigheid;

e. in gevallen, in de artikelen 19 en 21 niet genoemd, wanneer, naar het oordeel van Onze Minister, slechts door ontslag het belang van de dienst of dat van de militair te behartigen is.

2. In de gevallen, in het eerste lid genoemd, kan het ontslag eervol dan wel niet-eervol worden verleend.

3. Een militair als in het eerste lid van artikel 19 bedoeld, die, terwijl hij cadet van de Koninklijke Militaire Academie is, in het huwelijk treedt voor het tijdstip waarop hij met gunstig gevolg het officiersexamen heeft afgelegd, kan door Onze Minister eervol worden ontslagen met ingang van de dag volgende op die van het huwelijk.

Artikel 22a

1. Indien een militair beneden de rang van tweede-luitenant op de dag met ingang waarvan hem door of namens Onze Minister ontslag is verleend

a. in een straf- of een tuchtklasse is geplaatst of streng arrest ondergaat, gaat dat ontslag van rechtswege eerst in met de dag volgende op die waarop de straf, al dan niet voorwaardelijk, is geëindigd;

b. zich in voorlopig arrest bevindt, gaat dat ontslag van rechtswege eerst in met de dag volgende op die waarop het voorlopig arrest is opgeheven, tenzij de militair in aansluiting op dat voorlopig arrest in een straf- of een

tuchtclassse wordt geplaatst of streng arrest ondergaat, in welk geval het ontslag van rechtswege eerst ingaat met de dag volgende op die waarop de straf is geëindigd.

2. Een militair beneden de rang van tweede-luitenant, die op de dag met ingang waarvan hem door of namens Onze Minister ontslag is verleend gevangenisstraf of militaire detentie ondergaat of wiens ontslag ingevolge het eerste lid is opgeschort in verband met zijn plaatsing in een straf- of een tuchtclassse, kan door Onze Minister, indien deze van oordeel is dat, ware de militair op het tijdstip van het verlenen van het ontslag reeds gestraft geweest, de aard van het gepleegde vergriep aanleiding zou hebben gegeven tot het verlenen van ontslag op een andere grond dan die welke in de ontslagbeschikking tot uitdrukking is gebracht, onder intrekking dan wel vernietiging van die ontslagbeschikking, worden ontslagen op die andere grond.

3. Het ontslag dat met toepassing van het tweede lid wordt verleend aan een militair die in een straf- of een tuchtclassse is geplaatst, gaat in met de dag volgende op die waarop de straf is geëindigd.

Artikel 23

1. Aan de militair, die door of namens Onze Minister wordt ontslagen, wordt een ontslagbrief uitgereikt, waarin de reden van het ontslag is vermeld.

2. Een ontslag, als in de artikelen 19, eerste lid, sub *d* en tweede lid, sub *b* en *c* en 22, eerste lid, sub *a* en *e*, aangeduid, gaat niet eerder in dan drie maanden na de datum van aanzegging van het ontslag, tenzij de belanghebbende zelf verzoekt zijn ontslag op een vroegere datum te doen ingaan.

Artikel 24

1. Op de militair, die anders dan krachtens het gestelde in artikel 41, derde lid, der Dienstplichtwet tot het reserve-personeel der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht behoort, zijn van overeenkomstige toepassing de bepalingen, vervat in de artikelen 19, eerste lid, sub *e* en *f*, en tweede lid, sub *a*, 21, sub *d* en *e*, 22, eerste lid, sub *a*, *b*, *c* en *e*, en tweede lid.

2. Op hem, die krachtens evenaangehaalde wetsbepaling tot het reserve-personeel der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht behoort, is van overeenkomstige toepassing het gestelde in de artikelen 19, eerste lid, onder *e*, 21, sub *d* en *e* en 22, eerste lid, sub *a*, *b*, *c* en *e* en tweede lid.

Artikel 25

1. De toekenning van pensioen aan militairen, zomede aan hun weduwen en wezen, geschiedt volgens bij de wet gestelde of nader te stellen regelen.

2. Wachtgeld wordt aan een beroepsmilitair toegekend in de gevallen en tot de bedragen, als daartoe door Ons bij algemene maatregel van bestuur is of nader zal worden bepaald.

HOOFDSTUK V

Bezoldiging ¹⁾

Artikelen 26 t/m 30

(Deze artikelen zijn tijdelijk buiten werking gesteld ingevolge § 53, eerste lid, der V.R.B.K.L. 1949, opgenomen in L.O. 1949, nr. 101.)

Artikel 31 ²⁾

Bij verlaging, dan wel terugstelling bij administratieve maatregel van een militair wordt de bezoldiging, verbonden aan de hogere rang, de hogere betrekking of klasse niet langer genoten dan tot en met de dag vóór die, waarop de verlaging of terugstelling ingaat.

Artikel 32 ³⁾

Aan een bij een leger te velde dienend militair, zomede aan een militair, dienende bij een tot de Koninklijke Landmacht of de Koninklijke Luchtmacht behorend gedeelte der krijgsmacht, waaraan de bekendmaking is gedaan, bedoeld in artikel 71 van het Wetboek van militair strafrecht, wordt gelegenheid gegeven naar door Onze Minister gestelde regelen, eenmaal per maand een gedeelte zijner bezoldiging, bij wijze van delegatie, aan zijn echtgenote of aan door hem aan te wijzen persoon of instelling betaalbaar te doen stellen.

Artikel 33

Naar door Ons gestelde of nader te stellen regelen kan aan een militair een voorschot op zijn bezoldiging of op andere door hem als militair te ontvangen baten worden verleend.

Artikelen 34 t/m 49

(Deze artikelen zijn, met uitzondering van het tweede lid van artikel 35, tijdelijk buiten werking gesteld ingevolge § 53, eerste lid, der V.R.B.K.L. 1949, opgenomen in L.O. 1949, nr. 101.)

¹⁾ De materie, aanvankelijk geregeld in de artikelen welke tijdelijk buiten werking zijn gesteld, is thans geregeld in de V.R.B.K.L. 1949 (L.O. 1949, nr. 101), het Besluit herziening bezoldiging militairen land- en luchtmacht 1954 (L.O. 54050, codenr. 55.12/1) en de Regeling kindertoelagen militairen land- en luchtmacht 1954 (L.O. 54253, codenr. 55.14/8).

²⁾ Zie ook § 6 van de V.R.B.K.L. 1949 (L.O. 1949, nr. 101).

³⁾ Zie de Regeling geldelijke administratie in oorlogstijd (R.G.A.O.).

Artikel 35

1.
2. Periodieke verhogingen van de jaarwedden geschieden met ingang van de eerste der maand, waarin het recht op zodanige verhoging ontstaat. ¹⁾

Artikel 50

Wij behouden Ons voor ten behoeve van reserve-officieren en -onder-officieren jaarlijks toelagen in te stellen en regelen te treffen nopens de toekenning en de uitbetaling daarvan.

HOOFDSTUK VI

Diensttijden

Artikel 51

De beroepsmilitair, zowel als de militair, behorende tot het reserve-personeel der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht, die in werkelijke dienst is, is steeds ter beschikking van de boven hem gestelde autoriteiten.

Artikel 52

1. De tijdsduur, gedurende welke aan een militair militaire werkzaamheden kunnen worden opgedragen, wordt voor zoveel mogelijk geregeld bij door Ons, dan wel door of namens Onze Minister, ter zake vastgestelde of nader vast te stellen reglementen en voorschriften.

2. Bij de regeling van de werktijd moet worden in acht genomen, dat deze in verband met de aard der werkzaamheden behoorlijk door rusttijd wordt onderbroken, alsmede, dat op zondagen de werkzaamheden worden beperkt, tot die, welke onvermijdelijk zijn. Daarbij wordt er naar gestreefd dat, behoudens noodzakelijke kleine diensten, van de militair althans op 26 zondagen per jaar geen militaire werkzaamheden worden geëist, en dat hij voorts de gelegenheid zal hebben om op de overige zondagen en de voor hem geldende kerkelijke feestdagen de godsdienstoefening van de gezindte of instelling, waartoe hij behoort of waarbij hij is aangesloten, bij te wonen, voor zover althans gedurende zijn afwezigheid in zijn dienst tijdelijk kan worden voorzien en het dienstbelang daardoor niet wordt geschaad.

3. Hetgeen in dit artikel voor het verrichten van militaire werkzaamheden op zondag is bepaald, geldt mede voor de diensten op de Nieuwjaarsdag, de tweede Paasdag, de Hemelvaartsdag, de tweede Pinksterdag, de

¹⁾ Ingevolge § 53, tweede lid, der V.R.B.K.L. 1949 (L.O. 1949, nr. 101) moet voor „jaarwedden” worden gelezen „wedden”.

beide Kerstdagen en de dag waarop Onze verjaardag wordt gevierd, behoudens de verplichting tot het deelnemen aan of het bijwonen van de parade op laatstbedoelde dag.

4. Door Ons wordt bepaald welke feestdagen der erkende kerkgenootschappen voor hun leden als zondagen worden aangemerkt.

5. Door Onze Minister zal een regeling van de dienst worden getroffen voor de dagen, waarop de verjaardagen van Leden van Ons Huis worden gevierd.

Artikel 53

In de tijd, dat aan een militair geen militaire werkzaamheden zijn opgedragen, als bedoeld in het eerste lid van het vorige artikel, blijven de hem bij de wet of enig ander voorschrift opgelegde algemene militaire verplichtingen onverminderd van kracht en blijft hij bij voorkomend geval gehouden, de daaruit voor hem voortvloeiende dienstverrichtingen te volbrengen.

HOOFDSTUK VII

Verlof

Artikel 54

Een militair die wegens een verwonding, verminking, ziekte of gebrek verhinderd is dienst te verrichten, heeft voor de duur van die verhindering ziekteverlof.

Artikel 55

1. Vakantie-, inschepings- en ontschepingsverlof alsmede buitengewoon verlof worden verleend door Onze Minister of door functionarissen daartoe door deze aan te wijzen.

2. Verlof als bedoeld in het eerste lid wordt niet verleend indien en voor zoveel naar het oordeel van degene die tot het verlenen van het verlof bevoegd is het dienstbelang zich daartegen verzet.

3. Met betrekking tot verlof als bedoeld in het eerste lid wordt de zaterdag als een hele verlofdag aangemerkt.

Artikel 56

1. Behoudens het bepaalde in de volgende leden van dit artikel en in artikel 61 bedraagt het vakantieverlof

a. voor een militair in de stand van soldaat (soldaat of soldaat der 1ste klasse) of in de rang van korporaal of korporaal der 1ste klasse,

1°. indien hij jonger dan 50 jaar is en nog geen werkelijke diensttijd in de zin van de Pensioenwet voor de landmacht 1922 kan aanwijzen van 30 jaren: 15 werkdagen per kalenderjaar;

2°. indien hij 50 jaar of ouder is dan wel een werkelijke diensttijd in de zin van de Pensioenwet voor de landmacht 1922 kan aanwijzen van 30 jaren of meer: 17 werkdagen per kalenderjaar;

b. voor een militair in de rang van sergeant,

1°. indien hij jonger dan 30 jaar is: 15 werkdagen per kalenderjaar;

2°. indien hij 30 jaar of ouder, maar nog geen 50 jaar is en nog geen werkelijke diensttijd in de zin van de Pensioenwet voor de landmacht 1922 kan aanwijzen van 30 jaren: 17 werkdagen per kalenderjaar;

3°. indien hij 50 jaar of ouder is dan wel een werkelijke diensttijd in de zin van de Pensioenwet voor de landmacht 1922 kan aanwijzen van 30 jaren of meer: 19 werkdagen per kalenderjaar;

c. voor een militair in een hogere rang dan die van sergeant doch een lagere dan die van tweede-luitenant,

1°. indien hij jonger dan 40 jaar is: 17 werkdagen per kalenderjaar;

2°. indien hij 40 jaar of ouder, maar nog geen 50 jaar is en nog geen werkelijke diensttijd in de zin van de Pensioenwet voor de landmacht 1922 kan aanwijzen van 30 jaren: 20 werkdagen per kalenderjaar;

3°. indien hij 50 jaar of ouder is dan wel een werkelijke diensttijd in de zin van de Pensioenwet voor de landmacht 1922 kan aanwijzen van 30 jaren of meer: 22 werkdagen per kalenderjaar;

d. voor een officier,

1°. indien hij jonger dan 43 jaar is en nog geen werkelijke diensttijd in de zin van de Pensioenwet voor de landmacht 1922 kan aanwijzen van 20 jaren: 20 werkdagen per kalenderjaar;

2°. indien hij jonger dan 43 jaar is en een werkelijke diensttijd in de zin van de Pensioenwet voor de landmacht 1922 kan aanwijzen van 20 jaren of meer: 22 werkdagen per kalenderjaar;

3°. indien hij 43 jaar of ouder, maar nog geen 50 jaar is en nog geen werkelijke diensttijd in de zin van de Pensioenwet voor de landmacht 1922 kan aanwijzen van 30 jaren: 24 werkdagen per kalenderjaar;

4°. indien hij 50 jaar of ouder is dan wel een werkelijke diensttijd in de zin van de Pensioenwet voor de landmacht 1922 kan aanwijzen van 30 jaren of meer: 26 werkdagen per kalenderjaar.

2. Het vakantieverlof bedraagt voor een beroepsmilitair onderscheidenlijk voor een militair behorende tot het reserve-personeel der Koninklijke

Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht die een verbintenis heeft aangegaan om gedurende ten minste een jaar onafgebroken in werkelijke dienst te verblijven, in het kalenderjaar van zijn aanstelling onderscheidenlijk van het aangaan van zijn verbintenis zoveel twaalfde gedeelten van het in het eerste lid voor die militair aangegeven aantal vakantieverlofdagen minder dan dat aantal als er in dat kalenderjaar volle kalendermaanden zijn verlopen voor die aanstelling onderscheidenlijk voor het aangaan van die verbintenis indien het aldus berekende vakantieverlof niet een vol aantal dagen bedraagt, wordt het bepaald op het naasthogere volle aantal dagen.

3. Voor een militair als bedoeld in het tweede lid, aan wie ten hoogste veertien dagen voor zijn aanstelling onderscheidenlijk voor het aangaan van zijn verbintenis ontslag is verleend uit een andere rijksbetrekking, wordt het ingevolge dat lid voor hem geldende aantal vakantieverlofdagen vermeerderd met zoveel vakantieverlofdagen als hem dagen verlof uit hoofde van zijn vorige betrekking over de tijd die hij in dat kalenderjaar in die betrekking heeft doorgebracht toekwamen doch niet werden verleend.

4. Het vakantieverlof bedraagt voor een beroepsmilitair onderscheidenlijk voor een militair behorende tot het reserve-personeel der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht die een verbintenis heeft aangegaan om gedurende ten minste een jaar onafgebroken in werkelijke dienst te verblijven, in het kalenderjaar van zijn ontslag onderscheidenlijk van het eindigen van zijn verbintenis zoveel twaalfde gedeelten van het in het eerste lid voor die militair aangegeven aantal vakantieverlofdagen minder dan dat aantal als er in dat kalenderjaar volle kalendermaanden zullen verlopen na dat ontslag onderscheidenlijk na het eindigen van die verbintenis; indien het aldus berekende vakantieverlof niet een vol aantal dagen bedraagt, wordt het bepaald op het naasthogere volle aantal dagen.

5. Het vakantieverlof bedraagt voor een militair die gedurende een ononderbroken periode

a. van meer dan dertig dagen geen dienst heeft verricht zonder ziekte- of onschepingsverlof te hebben, of

b. van meer dan negentig dagen ziekteverlof heeft gehad wegens een aandoening ten aanzien waarvan geen verband met de uitoefening van de militaire dienst wordt aangenomen,

in een kalenderjaar waarin zulk een periode geheel of gedeeltelijk valt, zoveel driehonderdvijfenzestigste gedeelten van het in het eerste lid voor hem aangegeven aantal vakantieverlofdagen minder dan dat aantal als er dagen van zulk een periode in zulk een kalenderjaar vallen; indien het aldus berekende vakantieverlof niet een vol aantal dagen bedraagt, wordt het bepaald op het naasthogere volle aantal dagen.

6. Voor een militair, die de leeftijd van 50 jaren nog niet heeft bereikt of nog niet een werkelijke diensttijd in de zin van de Pensioenwet voor de landmacht 1922 van 30 jaren kan aanwijzen, zijn de rang, leeftijd en diensttijd, welke hij op 1 januari van een kalenderjaar dan wel op het tijdstip van aanstelling of het aangaan van een verbintenis heeft, bepalend voor het voor hem in het desbetreffende kalenderjaar ingevolge dit artikel geldende aantal vakantieverlofdagen.

Artikel 57

1. Vakantieverlof wordt aan een militair verleend
 - a. op diens verzoek;
 - b. niet op diens verzoek, zulks indien en voor zover naar het oordeel van degene die het vakantieverlof verleent het dienstbelang zulks vordert.
2. Het vakantieverlof kan aaneengesloten worden verleend of in gedeelten, in het laatste geval in hele of halve vakantieverlofdagen.
3. Het vakantieverlof wordt, indien de militair zulks wenst, zo mogelijk tussen 1 mei en 1 september verleend.

Artikel 58

1. Vakantieverlof op verzoek wordt aan een beroepsmilitair onderscheidenlijk aan een militair behorende tot het reserve-personeel der Koninklijke Landmacht of der Koninklijke Luchtmacht die een verbintenis heeft aangegaan om gedurende ten minste een jaar onafgebroken in werkelijke dienst te verblijven, in de eerste zes maanden na zijn aanstelling onderscheidenlijk na het aangaan van zijn verbintenis slechts verleend tot ten hoogste een twaalfde gedeelte van het in artikel 56, eerste lid, voor die militair aangegeven aantal vakantieverlofdagen per periode van 30 dagen verlopen na die aanstelling onderscheidenlijk na het aangaan van die verbintenis.
2. Het eerste lid blijft buiten toepassing indien de militair minder dan vijftien dagen voor zijn aanstelling onderscheidenlijk voor het aangaan van zijn verbintenis uit een andere rijksbetrekking werd ontslagen of als militair reeds in werkelijke dienst verbleef.
3. Vakantieverlof op verzoek wordt aan een militair die niet behoort tot het beroepspersoneel noch een verbintenis heeft aangegaan als bedoeld in het eerste lid, in de eerste drie maanden na zijn opkomst in werkelijke dienst niet verleend, en na die eerste drie maanden slechts tot ten hoogste een twaalfde gedeelte van het in artikel 56, eerste lid, voor die militair aangegeven aantal vakantieverlofdagen per periode van 30 dagen verlopen na vorenbedoelde opkomst.

Artikel 59

1. Bij verlening van vakantieverlof op verzoek in gedeelten dient als regel één dezer gedeelten ten minste de helft van het in artikel 56, eerste lid, voor de militair aangegeven aantal vakantieverlofdagen te belopen.

2. Een militair mag in een kalenderjaar in totaal slechts vier maal een halve vakantieverlofdag afzonderlijk opnemen.

Artikel 60

Vakantieverlof niet op verzoek wordt verleend ingaande op zodanig tijdstip voor zodanige duur als naar het oordeel van degene die het vakantieverlof verleent door het dienstbelang wordt gevorderd, waarbij zoveel mogelijk met de belangen van de militair dient te worden rekening gehouden.

Artikel 61

1. Onze Minister is bevoegd met betrekking tot het vakantieverlof van hen die behoren tot een bepaalde groep of categorie van militairen regelen te stellen die afwijken van de bepalingen vervat in de artikelen 56 tot en met 60 indien zodanige afwijking naar zijn oordeel door het dienstbelang wordt gevorderd.

2. In het kalenderjaar waarin een militair komt te behoren en in dat waarin hij ophoudt te behoren tot een groep of categorie als bedoeld in het eerste lid, bedraagt voor hem het vakantieverlof over de tijd dat hij nog niet of niet meer tot die groep of categorie behoort, zoveel driehonderd vijftenzestigste gedeelten van het in artikel 56, eerste lid, voor hem aangegeven aantal vakantieverlofdagen minder dan dat aantal als hij in dat kalenderjaar dagen tot die groep of categorie zal behoren of heeft behoord; indien het aldus berekende vakantieverlof niet een vol aantal dagen bedraagt, wordt het bepaald op het naasthogere volle aantal dagen.

Artikel 62

De tijd gedurende welke een militair tijdens vakantieverlof blijkens een door de behandelende geneesheer afgegeven verklaring, ware hij niet met vakantieverlof geweest, verhinderd zou zijn geweest dienst te verrichten wegens een aandoening als bedoeld in artikel 54, wordt geacht met ziekteverlof te zijn doorgebracht en komt in mindering van het hem verleende vakantieverlof.

Artikel 63

1. Vertrek met vakantieverlof heeft niet plaats en onderbreking of vroegde terugkeer van vakantieverlof kan worden gevorderd, indien het

dienstbelang zulks naar het oordeel van degene, die het vakantieverlof heeft verleend noodzakelijk maakt.

2. Een dag waarop een militair ten gevolge van het intrekken of onderbreken van vakantieverlof slechts gedeeltelijk vakantieverlof heeft genoten, wordt niet gerekend als een vakantieverlofdag.

3. Indien een militair ten gevolge van het intrekken of onderbreken van vakantieverlof geldelijke schade lijdt, wordt hem deze vergoed.

Artikel 64

1. Vakantieverlof dat in enig kalenderjaar niet is verleend wordt in een volgend kalenderjaar verleend, met dien verstande dat een militair in een kalenderjaar als regel ten hoogste anderhalf maal het in artikel 56, eerste lid, voor hem aangegeven aantal vakantieverlofdagen kan opnemen.

2. Vakantieverlof dat in enig kalenderjaar teveel is verleend wordt geacht te zijn verleend in mindering van het vakantieverlof voor het volgende kalenderjaar, dan wel voor de twee of drie volgende kalenderjaren al naar gelang het teveel verleende vakantieverlof meer beloopt dan een derde gedeelte of twee derde gedeelten van het voor de militair in artikel 56, eerste lid, aangegeven aantal vakantieverlofdagen.

3. Vakantieverlof dat op het tijdstip van ontslag, van het eindigen van een verbintenis als bedoeld in artikel 56, vierde lid of van vertrek met groot verlof niet is verleend, vervalt, behoudens voor een militair die binnen vijftien dagen nadien een andere rijksbetrekking gaat bekleden of weer in werkelijke dienst komt.

Artikel 65

1. Aan een militair die is aangewezen voor het verrichten van dienst buiten Nederland en te dier zake naar verwachting ten minste 180 dagen achtereen buiten Nederland zal verblijven, wordt extra verlof verleend, te noemen inschepingsverlof.

2. Het inschepingsverlof bedraagt:

a. 6 werkdagen indien het verblijf buiten Nederland naar verwachting minder dan 365 dagen achtereen zal duren en

b. 12 werkdagen indien het verblijf buiten Nederland naar verwachting 365 of meer dagen achtereen zal duren.

3. Voor een militair die reeds inschepingsverlof heeft genoten en die zijn bestemming niet volgt ten gevolge van omstandigheden afhankelijk van zijn wil of toedoen, kan Onze Minister genoten inschepingsverlofdagen aanmerken als verlofdagen, genoten in mindering van het vakantieverlof.

4. Inschepingsverlof dat op de dag van vertrek uit Nederland niet is genoten, vervalt.

Artikel 66

1. Aan een militair wordt extra verlof verleend, te noemen ontschepingsverlof, na een verblijf voor dienst buiten Nederland van ten minste 180 dagen achtereen.

2. Het ontschepingsverlof bedraagt met een maximum van 52 werkdagen zoveel werkdagen als het verblijf buiten Nederland voor dienst aantal malen 30 dagen heeft geduurd, bij welke berekening voor een resterend aantal dagen van 16 of meer het aantal onschepingsverlofdagen wordt vermeerderd met één.

3. Onze Minister is bevoegd indien daartoe naar zijn oordeel aanleiding bestaat ook na verblijf voor dienst buiten Nederland van minder dan 180 dagen ontschepingsverlof te verlenen, zulks tot ten hoogste 5 werkdagen.

4. Het ontschepingsverlof kan aaneengesloten worden verleend of in gedeelten.

5. Onschepingsverlof dat niet is verleend binnen twee maanden na terugkeer van de militair in Nederland wordt aangemerkt als niet verleend vakantieverlof.

Artikel 67

Ten aanzien van het inschepingsverlof vindt artikel 63, eerste en derde lid en ten aanzien van het ontschepingsverlof vinden de artikelen 62 en 63 overeenkomstige toepassing.

Artikel 68

1. Buitengewoon verlof wordt op zijn verzoek aan de militair verleend

a. tot het voldoen aan een wettelijke verplichting, voor zoveel dit niet in de vrije tijd kan geschieden;

b. tot het voldoen aan een oproep om te verschijnen voor de rechter;

c. onder nader door Onze Minister te stellen voorwaarden tot het bijwonen van vergaderingen van landelijke kerkelijke organen in het kader van kerkgenootschappelijke organisatieëisen: voor ten hoogste 6 werkdagen per kalenderjaar;

d. tot het bijwonen van vergaderingen of zittingen van of het verrichten van werkzaamheden voor publiekrechtelijke colleges waarin hij is benoemd of verkozen, voor zoveel dit niet in de vrije tijd kan geschieden;

e. tot het bijwonen van bestuursvergaderingen of landelijke vergaderingen van verenigingen van militaire ambtenaren, die zijn toegelaten tot het Georganiseerd Overleg, zulks als bestuurslid van zodanige vereniging of als bestuurslid of afgevaardigde van een plaatselijke afdeling van zodanige vereniging en tot het bijwonen van bestuursvergaderingen of algemene vergaderingen van centrale of internationale organisaties waarbij zodanige verenigingen zijn aangesloten, zulks als bestuurslid van zodanige organisatie of als bestuurslid of afgevaardigde van zodanige vereniging, een en ander in totaal voor ten hoogste 15 werkdagen per kalenderjaar;

f. tot het bijwonen van vergaderingen van commissies voor Georganiseerd Overleg;

g. tot het verkrijgen van woonruimte in geval van verplaatsing: voor ten hoogste 2 werkdagen;

h. bij verhuizing in geval van verplaatsing: voor ten hoogste 4 werkdagen indien de militair een eigen huishouding voert, zo niet voor ten hoogste 2 werkdagen;

i. bij verhuizing anders dan in geval van verplaatsing, mits hij een eigen huishouding voert: eenmaal per kalenderjaar voor ten hoogste 2 werkdagen;

j. bij zijn ondertrouw: voor 1 werkdag;

k. bij zijn huwelijk: voor 4 werkdagen, desgewenst in twee gedeelten op te nemen;

l. tot het bijwonen van een huwelijk van bloed- of aanverwanten in de eerste of de tweede graad: voor 1 werkdag indien het huwelijk wordt gesloten in, en voor ten hoogste 2 werkdagen indien het huwelijk wordt gesloten buiten zijn standplaats;

m. bij ernstige ziekte van zijn echtgenote, ouders, stief-, pleeg- en schoonouders, eigen en aangehuwde kinderen, stief- en pleegkinderen;

n. bij overlijden van personen, genoemd onder *m.*: voor 4 werkdagen;

o. bij overlijden van bloed- of aanverwanten in de tweede graad: voor ten hoogste 2 werkdagen en bij overlijden van bloed- of aanverwanten in de derde of vierde graad: voor 1 werkdag, tenzij hij is belast met de regeling van de begrafenis of crematie of van de nalatenschap dan wel van beide, in welk geval buitengewoon verlof voor ten hoogste 4 werkdagen kan worden verleend;

p. bij bevalling van zijn echtgenote: voor ten hoogste 2 werkdagen;

q. bij zijn ambtsjubilea ter gelegenheid waarvan hem overeenkomstig de ter zake gestelde regelen een gratificatie wordt toegekend en bij zijn vijftientig- en veertigjarig huwelijksjubileum: voor 1 werkdag;

r. bij het vijftientig-, veertig-, vijftig- en zestigjarig huwelijksjubileum van zijn ouders, stief-, pleeg-, schoon- en grootouders: voor 1 werkdag;

s. bij doop, bij kerkelijke bevestiging en bij de eerste Heilige Communie van de militair, dan wel van zijn echtgenote, eigen en aangehuwde kinderen, stief- of pleegkinderen — voor wat betreft de doop van kinderen voor zover deze niet plaats vindt tijdens het buitengewoon verlof bedoeld onder p.: voor 1 werkdag;

t. tot het zich in geestelijke afzondering begeven: eenmaal per kalenderjaar voor ten hoogste 2 werkdagen, zulks indien het een militair betreft als bedoeld in artikel 58, tweede lid, eerst nadat hij zes maanden achtereen in werkelijke dienst heeft verbleven.

2. In andere gevallen dan die bedoeld in het eerste lid kan aan een militair buitengewoon verlof van korte duur worden verleend indien naar het oordeel van degene die tot het verlenen van buitengewoon verlof bevoegd is daartoe aanleiding bestaat, met dien verstande dat:

a. een functionaris als bedoeld in artikel 55, eerste lid, dit verlof slechts kan verlenen voor ten hoogste 6 werkdagen per geval en in totaal voor ten hoogste 12 werkdagen per kalenderjaar;

b. indien de militair om dit verlof heeft verzocht Onze Minister het kan verlenen al dan niet met behoud van gehele of gedeeltelijke bezoldiging dan wel zonder bezoldiging en al dan niet onder bepaalde nadere voorwaarden.

Artikel 69

1. Onze Minister kan, indien daartoe naar zijn oordeel aanleiding bestaat, aan een militair op diens verzoek, al dan niet met behoud van gehele of gedeeltelijke bezoldiging dan wel zonder bezoldiging en al dan niet onder bepaalde nadere voorwaarden buitengewoon verlof van lange duur verlenen.

2. Indien het verlof, bedoeld in het eerste lid, uitsluitend strekt in het persoonlijk belang van de militair, kan hem dit worden verleend voor ten hoogste 6 maanden.

Artikel 70

1. Een militair aan wie verlof is verleend als bedoeld in de voorgaande artikelen mag zich gedurende dat verlof niet dan met inachtneming van de terzake door Onze Minister te stellen regelen naar het buitenland begeven.

2. Een militair is verplicht zodanige maatregelen te nemen dat mededelingen nopens de dienst hem tijdens verlof als bedoeld in de voorgaande artikelen onverwijld kunnen bereiken.

Artikelen 71 t/m 74

Deze artikelen zijn met ingang van 1 oktober 1958 vervallen ingevolge het Koninklijk besluit van 31 juli 1958 (*Stb.* 388).

HOOFDSTUK VIII

Aanspraken in geval van ziekte

Artikel 75

1. Een militair die ziekteverlof heeft, kan ter beantwoording van de vraag of dienstherhvatting al dan niet is uitgesloten, telkenmale wanneer zulks wordt nodig geoordeeld, aan een militair geneeskundig onderzoek worden onderworpen als bedoeld in het Besluit procedure militair geneeskundig onderzoek ¹⁾.

2. Een militair geneeskundig onderzoek moet worden ingesteld zodra de militair gedurende een jaar onafgebroken of binnen anderhalf jaar meer dan 365 dagen ziekteverlof heeft gehad.

3. Aan een militair geneeskundig onderzoek kan worden onderworpen de militair van wie, hoewel hij geen ziekteverlof heeft, nochtans op goede gronden wordt verondersteld, dat zijn lichamelijke of geestelijke toestand een beletsel vormt om zijn dienst naar behoren te verrichten.

4. De militair die gedurende drie achtereenvolgende jaren ziekteverlof heeft gehad, wordt geacht voor de verdere waarneming van de militaire dienst ongeschikt te zijn uit hoofde van ziels- of lichaamsgebreken.

Artikel 76

1. Geen aanspraak op bezoldiging bestaat:

a. indien de militair de ziekte of het ongeval, ten gevolge waarvan hij verhinderd is zijn dienst te verrichten, met opzet heeft veroorzaakt;

b. blijkens door of namens zijn commandant ingewonnen geneeskundig advies, de ziekte of het ongeval heeft gesimuleerd, althans zodanig geaggraveerd, dat verhindering tot dienstverrichting niet kan worden aangenomen;

c. indien de ziekte of het ongeval het gevolg is van een misdrijf, door de militair begaan, van misbruik van alcoholische dranken of bedwelmende middelen, of, indien hij een bekend onzedelijk gedrag leidt, van zijn onzedelijkheid.

2. In bijzondere omstandigheden kan Onze Minister op voorstel van de commandant van de militair gelasten, dat — met afwijking in zoverre van het bepaalde bij het vorig lid — in de gevallen, in dat lid bedoeld, de uitbetaling van de bezoldiging van de militair geheel of gedeeltelijk aan anderen zal geschieden.

¹⁾ Koninklijk besluit van 20 maart 1952 (*Stb.* 129).

HOOFDSTUK IX

Overige rechten en verplichtingen van de militair

Artikel 77

De militair is gehouden de ten aanzien van de uitoefening van zijn dienst gegeven reglementen, voorschriften en orders te kennen en de plichten, uit zijn functie voortvloeiende, nauwgezet te vervullen.

Artikel 78

Ter zake van niet naleving van bepalingen, welke redelijkerwijs niet kunnen worden geacht de militair bekend te zijn, worden hem geen voordelen onthouden of nadelen toegebracht.

Artikel 79

1. In strijd met een regeling door het bevoegd gezag getroffen, worden de militair geen voordelen onthouden of nadelen toegebracht.

2. Het gezag, dat een algemene regeling vaststelde, is niet bevoegd voor een bepaald geval ten nadele van de militair daarvan af te wijken, tenzij de regeling afwijking voorbehoudt.

Artikel 80

1. De beroepsmilitair, die zelf in zijn huisvesting voorziet, is gehouden te wonen in de gemeente, welke hem als standplaats is aangewezen, of daarbuiten, doch in het laatste geval op een afstand van niet meer dan 8 kilometer van de kazerne, het bureel, enz., waar hij zijn werkzaamheden moet verrichten; hem kan de verplichting worden opgelegd in een bepaald deel van de gemeente te wonen.

2. In bijzondere gevallen kan hem echter, indien het dienstbelang zich daartegen niet verzet, door Onze Minister worden vergund om buiten de in het eerste lid bedoelde standplaats te wonen op groter afstand dan 8 kilometer van de kazerne, het bureel, enz. Een verleende vergunning kan, met inachtneming van een redelijke overgangstijd, worden ingetrokken, wanneer het dienstbelang het wonen buiten de standplaats of op groter afstand als hiervoren bedoeld, niet of niet langer blijkt te gedogen. Recht om vergoeding ter zake van verhuizing bestaat in dat geval niet, tenzij de vergunning ter zake van woningnood was verleend.

Artikel 81

1. De beroepsmilitair is verplicht, indien hem een ambts- of dienstwoning ter bewoning is aangewezen, deze te betrekken en zich ter zake van

de bewoning en het gebruik te gedragen naar de voorschriften, welke daarentrent door of vanwege Onze Minister zijn of worden gesteld.

2. De in het eerste lid bedoelde militair draagt die onderhoudskosten, welke volgens de wet en het plaatselijk gebruik gemeenlijk voor rekening van de huurder zijn, tenzij door of vanwege Onze Minister een afwijkende regeling is vastgesteld.

Artikel 82

1. De militair in werkelijke dienst is verplicht, zo nodig, andere werkzaamheden te verrichten dan die voortvloeiende uit zijn gewone werkkring. Hij is tevens verplicht, in plaats van stakers en uitgesloten arbeid te verrichten, voor zoveel zijn commandant die arbeid in het belang van de dienst of in het algemeen belang dadelijk noodzakelijk acht.

2. Ingeval een militair door het bevoegd gezag gesteld wordt onder de leiding, het toezicht of de orders van een niet-militair, is hij verplicht diens uit hoofde van diens functie gegeven bevelen en aanwijzingen op te volgen.

Artikel 83

De militair is verplicht tot geheimhouding van hetgeen hem in zijn functie als zodanig is ter kennis gekomen, voor zover die verplichting uit de aard der zaak volgt of hem uitdrukkelijk is opgelegd.

Artikel 84

1. Het is de militair, behorende tot het beroepspersoneel, verboden een nevenbetrekking te bekleeden, een bedrijf uit te oefenen of nevenwerkzaamheden te verrichten indien zulks:

- a. schadelijk kan zijn of blijkt te zijn voor de dienstbelangen;
- b. niet in overeenstemming is met het aanzien van de militaire stand in het algemeen, of met de door hem beklede rang in het bijzonder.

2. Het is de militair verboden nering of handel te drijven in inrichtingen van de krijgsmacht.

Artikel 85

Het is de militair, behorende tot het beroepspersoneel, verboden middelrijk of onmiddellijk deel te nemen aan aannemingen of leveranties ten behoeve van de weermacht, tenzij hem daartoe schriftelijk vergunning is verleend door Onze Minister of door een door deze aangewezen militaire autoriteit.

Artikel 86

1. Aan de militairen, behorende tot het beroepspersoneel, of aan bepaalde groepen van zodanige militairen, kan door Ons of door Onze Minister worden verboden, commissaris, bestuurder, vennoot, aandeelhouder of lid te zijn van alle of van nader te omschrijven vennootschappen, stichtingen of verenigingen, welke geregeld in aanraking komen of krachtens haar opzet kunnen komen met de Nederlandse weermacht.

2. Eveneens kan aan militairen, zowel behorende tot het beroepspersoneel als tot het reserve-personeel, door Onze Minister worden verboden medewerking te verlenen aan verenigingen of instellingen, welke zich, zonder daartoe geautoriseerd te zijn, de oefening in de wapenhandel ten doel stellen of voornemens zijn te stellen.

Artikel 87

1. Het is de militair in zijn functie als zodanig verboden, anders dan met goedvinden van de bevoegde militaire autoriteit, vergoedingen, beloningen, giften of beloften van derden te vorderen, te verzoeken of aan te nemen.

2. Het aannemen van steekpenningen is onvoorwaardelijk en ten strengste verboden.

Artikel 88

(Dit artikel is tijdelijk buiten werking gesteld ingevolge § 53, eerste lid, der V.R.B.K.L. 1949, opgenomen in L.O. 1949, nr. 101.)

Artikel 89

1. De militair kan door Onze Minister of door functionarissen, hiertoe door Onze Minister aan te wijzen, worden verplicht tot gehele of gedeeltelijke vergoeding van schade aan het Rijk veroorzaakt, zulks voor zover deze aan hem te wijten is, evenwel niet dan nadat hij in de gelegenheid is gesteld om zich binnen een door Onze Minister vast te stellen termijn schriftelijk te verantwoorden.

2. Indien een verplichting als bedoeld in het eerste lid wordt opgelegd, wordt het bedrag van de schadevergoeding bepaald overeenkomstig de ter zake door Onze Minister te geven voorschriften.

Artikel 90

Aan de militair, die in het belang van de dienst moet verhuizen, kan naar door Ons gestelde of nader te stellen regelen een tegemoetkoming worden verleend.

Artikel 91

1. In door Ons of door Onze Minister aangegeven of nader aan te geven gevallen en volgens daarvoor door Ons of door Onze Minister gestelde of te stellen regelen, kan aan militairen in hun persoonlijk belang voor rijksrekening vervoer per spoor of ander openbaar middel van vervoer worden toegestaan.

2. In zeer bijzondere gevallen, ter beoordeling van Onze Minister, kan bij ernstige ziekte van een militair vrij vervoer eveneens worden verleend aan diens echtgenote of diens naaste familieleden.

3. Vrij vervoer, als in de beide voorgaande leden bedoeld, heeft uitsluitend plaats binnen het Rijk.

Artikel 92

1. Indien een persoon, die hetzelfde perceel bewoont als een militair of dit ten hoogste 14 dagen te voren bewoond heeft, lijdende is aan pest, cholera, gele koorts, vlektyphus, febris recurrens of variola major, is het de militair verboden aan de dienst deel te nemen voorzolang zulks door de chef van de militaire geneeskundige dienst ter plaatse wordt nodig geoordeeld.

2. Indien een persoon, die hetzelfde perceel bewoont als een militair of dit ten hoogste 14 dagen tevoren bewoond heeft, lijdende is aan een besmettelijke ziekte van groep B, bedoeld in het tweede lid van artikel 1 van de Besmettelijke Ziektenwet 1928 (*Stb.* 265), is het de militair verboden aan de dienst deel te nemen, tenzij uit een geneeskundige verklaring blijkt, dat gevaar voor overbrenging der ziekte niet bestaat. De militair is verplicht, bij het waarnemen in het perceel van een ziekte, als in dit of in het vorig lid bedoeld, hiervan ten spoedigste kennis te geven aan zijn onmiddellijke chef en aan de chef van de militaire geneeskundige dienst ter plaatse.

3. Aan de militair, bedoeld in de beide voorgaande leden, kan door zijn korpscommandant of de autoriteit, die als zodanig is te beschouwen, gehoord de chef van de militaire geneeskundige dienst ter plaatse, de deelneming aan de dienst worden ontzegd.

4. Het verbod tot deelneming aan de dienst houdt tevens in het verbod tot het betreden van voor militaire doeleinden in gebruik zijnde gebouwen en bij die gebouwen behorende terreinen.

5. De militair, die niettegenstaande in zijn gezin een besmettelijke ziekte heerst, tot de uitoefening van zijn dienst is toegelaten en in verband daarmee gescheiden van zijn gezin leeft, kan — indien naar het oordeel van

Onze Minister daartoe termen bestaan — in het genot worden gesteld van de vergoeding als voor hem is vastgesteld bij verblijf buiten zijn standplaats.

Artikel 93

Het aanhouden van beoordelingslijsten van officieren geschiedt volgens door Ons bij algemene maatregel van bestuur gestelde of nader te stellen regelen.

Artikel 94

Verplichting tot zekerheidstelling wordt de militair niet opgelegd.

Artikel 95

1. De rekenplichtige militair wordt van de verplichting tot aanzuivering van een tekort geheel of gedeeltelijk ontheven, naarmate hij het beheer nauwgezet heeft gevoerd en de nodige voorzorgen heeft genomen voor de bewaring van gelden en geldswaardige papieren.

2. Vloeit de verplichting tot aanzuivering van een tekort voort uit aansprakelijkheid voor ondergeschikten, dan wordt bovendien in aanmerking genomen, in hoeverre hij op de handelingen van het personeel deugdelijk toezicht heeft gehouden.

Artikel 96

1. De rekenplichtige militair is van zijn verantwoordelijkheid ontheven gedurende de tijd, dat hij door ziekte of wettige afwezigheid zijn beheer niet persoonlijk heeft gevoerd, indien gedurende die tijd zijn betrekking wordt waargenomen krachtens aanwijzing door of namens Onze Minister.

2. De bepalingen van dit en het vorige artikel vinden slechts toepassing voor zover de Comptabiliteitswet 1927 (*Stb.* 259) niet anders bepaalt.

Artikel 97

Een militair beneden de rang van tweede-luitenant kan bij administratieve maatregel worden teruggesteld tot de naastlagere rang, klasse of stand, met dien verstande, dat indien het een beroepsmilitair betreft, zulks alleen kan geschieden op zijn verzoek en mits er niet bepaaldelijk reden bestaat om hem uit de dienst te ontslaan.

Artikel 98

1. De militair kan wegens buitengewone toewijding of bijzonder loffelijke dienstvervulling worden beloond.

2. De beloningen zijn:
 - a. tevredenheidsbetuiging;
 - b. extra-verlof;
 - c. gratificatie.
3. Onze Minister stelt regelen nopens de wijze, waarop de toekenning der beloningen zal geschieden.

Artikel 99

1. De directeur en de leden van de Koninklijke militaire kapel en de leden van de militaire muziekkorpsen (de geëmployeerden¹⁾ bij die kapel en bij die korpsen daaronder begrepen) mogen, indien hun diensten niet voor militaire doeleinden nodig zijn, hetzij individueel, hetzij gezamenlijk, dan wel als korps in zijn geheel, voor particulieren tegen betaling uitvoeringen geven of muziek maken.

2. Door Onze Minister worden regelen gesteld, welke door de in het vorig lid bedoelde militairen bij de daar aangegeven werkzaamheden in acht moeten worden genomen.

3. Wanneer, overeenkomstig de in het tweede lid bedoelde regelen, besloten wordt tot het door de Koninklijke militaire kapel of door een militair muziekkorps *in zijn geheel* geven van een uitvoering voor particulieren, is het deelnemen aan die uitvoering voor de leden van en de geëmployeerden¹⁾ bij dat muziekkorps *verplicht*.

HOOFDSTUK X

Administratieve instanties, als bedoeld in het tweede en derde lid van artikel 3 der Ambtenarenwet 1929

Artikel 100

Bij de instelling van een commissie, als bedoeld in het tweede en derde lid van artikel 3 der Ambtenarenwet 1929, wordt in elk geval bepaald:

- a. de wijze, waarop de voorzitter, de leden, de secretaris en hun plaatsvervangers worden aangewezen;
- b. om welke redenen en door wie de voorzitter, de leden, de secretaris en hun plaatsvervangers kunnen worden geschorst en ontslagen;
- c. in welke gevallen en door wie de voorzitter, de leden en hun plaatsvervangers kunnen worden gewraakt en in welke gevallen zij zich kunnen verschonen;

¹⁾ Deze benaming is bij LaO. 56185, codenr. 51.14/4a gewijzigd in leerling-muzikanten.

d. in welke gevallen op de commissie beroep openstaat of het advies der commissie wordt ingewonnen;

e. aan welke voorwaarden en termijnen het instellen van beroep op de commissie gebonden is;

f. de wijze, waarop de voorzitter, de leden, de secretaris en hun plaatsvervangers aftreden.

Artikel 101

1. De commissie geeft haar beslissing of brengt haar advies uit na verhoor van:

a. de klager, tenzij deze daarop geen prijs blijkt te stellen;

b. de verweerder of van een door deze daartoe aangewezen vertegenwoordiger, voor zover verschenen, tenzij de commissie diens verhoor niet noodzakelijk acht, doch zulks alleen bij niet verschijnen van de klager in het geval, bedoeld onder a;

c. de personen, die zij zelve daartoe wenst op te roepen.

2. Iedere ambtenaar (hetzij militair, hetzij niet-militair) is verplicht aan een oproeping van de commissie gevolg te geven en desgevraagd alle verlangde inlichtingen naar waarheid en zonder voorbehoud te verstrekken. De klager en de bloed- of aanverwanten van de klager, tot de tweede graad ingesloten, kunnen zich van het geven van inlichtingen onthouden.

3. De klager is bevoegd zich bij de behandeling van zijn zaak voor de commissie door een raadsman te laten bijstaan.

4. De commissie kan zich door deskundigen schriftelijk van advies en verslag doen dienen.

5. De commissie kan overlegging vorderen van ter zake dienende bescheiden en is bevoegd, al dan niet voltallig, een onderzoek ter plaatse in te stellen. Worden aan de commissie schriftelijke inlichtingen omtrent de klager voorgelegd, dan mogen die niet te zijnen nadele gelden, tenzij zij vóór de uitspraak of het advies der commissie door hem voor „gezien” zijn getekend geworden, of blijkens een daarop gestelde verklaring, ondertekend door twee ambtenaren (hetzij militaire of niet-militaire) aan hem zijn voorgelezen.

6. De klager en zijn raadsman zijn bevoegd inzage te nemen van alle bescheiden, die aan de commissie zijn overgelegd.

Artikel 102

1. De Commissie beslist bij volstreekte meerderheid van stemmen in voltallige vergadering. Geen der leden onthoudt zich van deelneming aan enige stemming.

2. Het is de voorzitter, de leden, de secretaris en hun plaatsvervangers verboden:

- a. hetgeen zij als zodanig te weten zijn gekomen verder bekend te maken dan voor de uitoefening hunner functie gevorderd wordt;
- b. de gevoelens te openbaren, welke in de raadkamer zijn geuit;
- c. over een voor hen aanhangige zaak of over een zaak, die naar zij weten of vermoeden, voor hen aanhangig zal worden, zich in te laten in enig onderhoud of gesprek met klager of verweerder of hun vertegenwoordigers, of van deze enige bijzondere onderrichting, memorie of schriftuur aan te nemen.

Artikel 103

Getuigen, deskundigen en partijen, die ambtshalve zijn opgeroepen of met een opdracht belast, ontvangen een vergoeding overeenkomstig het ingevolge artikel 31 der Ambtenarenwet 1929 vastgestelde tarief.

Artikel 104

1. Wanneer tegen een klager een strafvervolgning of krijgstuuchtelijk onderzoek wordt ingesteld ter zake van het feit, waaromtrent een onderzoek van de commissie hangende is, is hij verplicht daarvan onmiddellijk aan de commissie kennis te geven.

2. Hangende die vervolgning of dat onderzoek wordt de behandeling van de zaak voor de commissie geschorst.

HOOFDSTUK XI

Georganiseerd overleg

Artikel 105

Er zijn twee commissiën voor georganiseerd overleg in zaken van belang voor de rechtstoestand van de militairen, te weten:

- A. een commissie voor de officieren;
- B. een commissie voor de onderofficieren en de overige militairen beneden de rang van tweede-luitenant, behorende tot het beroeps- of reservepersoneel.

Artikel 106

De commissiën worden gevormd door:

- a. een regeringsdelegatie, bestaande uit door Onze Minister te benoemen leden, die ambtenaar, officier of gewezen officier moeten zijn;
- b. een personeelsdelegatie, bestaande uit de vertegenwoordigers van de ingevolge artikel 110 tot de commissiën toegelaten verenigingen.

Artikel 107

De in de commissiën te voeren besprekingen staan onder leiding van een voorzitter of, bij afwezigheid van deze, van een plaatsvervangend voorzitter, beiden door Onze Minister te benoemen uit de leden van de regeringsdelegatie.

Artikel 108

De commissiën worden bijgestaan door een secretaris en, zo nodig, door een of meer adjunct-secretarissen, allen door Onze Minister te benoemen.

Artikel 109

Indien een aangelegenheid daartoe naar het oordeel van de voorzitter aanleiding geeft, kan op zijn uitnodiging of met zijn instemming ook door andere personen dan de leden of de plaatsvervangende leden der commissiën aan de bespreking worden deelgenomen, met uitzondering evenwel van hen, die overeenkomstig het bepaalde in het vijfde lid van artikel 110 door Onze Minister als lid of plaatsvervangend lid zijn gewraakt, dan wel ingevolge dat lid geen zitting mogen nemen in een personeelsdelegatie.

Artikel 110

1. Tot de commissiën worden door Ons toegelaten de verenigingen van officieren en de verenigingen van militairen beneden de rang van tweedeluitenant, mits die verenigingen, onder meer gelet op het aantal militairen dat zij vertegenwoordigen, naar Ons oordeel representatief kunnen worden geacht en het algemeen belang zich niet tegen de toelating verzet.

2. Wij behouden Ons voor een toelating als bedoeld in het vorige lid te schorsen of in te trekken, indien naar Ons oordeel de vereniging niet meer representatief is dan wel indien het algemeen belang zich tegen haar verdere toelating verzet.

3. De tot de commissiën toegelaten verenigingen zijn elk bevoegd tot aanwijzing van twee leden en twee plaatsvervangende leden in de personeelsdelegatie. Zij moeten lid zijn van de door hen vertegenwoordigende vereniging, in Nederland verblijf houden en militair — al dan niet in werkelijke dienst — zijn.

4. De verenigingen, die van de bevoegdheid tot aanwijzing hebben gebruik gemaakt, doen aan Onze Minister toekomen een nominatieve opgave van de door haar aangewezen leden en plaatsvervangende leden.

5. Een lid of plaatsvervangend lid van de personeelsdelegatie kan als zodanig door Onze Minister worden gewraakt, indien naar het oordeel van Onze Minister het dienstbelang zulks vordert. De wraking geschiedt niet

dan nadat het hoofdbestuur van de daarbij betrokken vereniging over het voornemen daartoe is gehoord.

Nadat Onze Minister van zijn voornemen om een militair als lid of plaatsvervangend lid van de personeelsdelegatie te wraken mededeling heeft gedaan, kan die militair, zolang over de wraking niet definitief is beslist, geen zitting nemen in de personeelsdelegatie. Na de wraking wijst de betrokken vereniging een ander aan als lid of plaatsvervangend lid van de personeelsdelegatie.

6. De leden en plaatsvervangende leden van de personeelsdelegatie kunnen zich, na verkregen toestemming van de voorzitter, ter vergadering voor de behandeling van een bepaalde aangelegenheid door een deskundige doen bijstaan.

7. De verenigingen, die van de bevoegdheid tot aanwijzing hebben gebruik gemaakt, doen aan Onze Minister mededeling van haar statuten en huishoudelijke reglementen, alsmede van de namen der hoofdbestuurleden onder vermelding van de door deze beklede bestuursfuncties. Later in de statuten of huishoudelijke reglementen en in de samenstelling van het bestuur gebrachte wijzigingen worden eveneens ter kennis van Onze Minister gebracht. Aan Onze Minister geven zij voorts in de aanvang van ieder kalenderjaar kennis van het aantal harer leden, eventueel gesplitst in beroeps- en reserve-personeel.

Artikel 111

1. De commissie voor de officieren en de commissie voor de onderofficieren en de overige militairen beneden de rang van tweede-luitenant, behorende tot het beroeps- of reserve-personeel, behandelen, alvorens het bevoegd gezag een beslissing neemt alle aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand onderscheidenlijk van de officieren en van de overige hiervoren bedoelde militairen.

2. De in het vorige lid bedoelde aangelegenheden worden door Onze Minister aan de daarbij betrokken commissie voorgelegd.

3. Iedere ingevolge het vorige artikel tot een commissie toegelaten vereniging is bevoegd aan de voorzitter bepaalde, tot de taak der commissie behorende aangelegenheden ter plaatsing op de agenda op te geven. De voorzitter zal het oordeel van Onze Minister inwinnen omtrent de vraag of de bedoelde aangelegenheid voor behandeling vatbaar wordt geacht en zal diens beslissing aan de betrokken vereniging mededelen.

4. De commissiën behandelen de haar door Onze Minister voorgelegde voorstellen tot toelating van een vereniging tot de commissie, alsmede die tot schorsing en tot intrekking van de toelating van een vereniging tot de commissie.

Artikel 112

Indien daartoe naar het oordeel van Onze Minister bepaaldelijk aanleiding bestaat, kan hij de commissiën zich in een gemeenschappelijke vergadering doen verenigen.

Artikel 113

De besprekingen in de commissiën tussen de regeringsdelegatie en de personeelsdelegatie tot behandeling van de aan haar voorgelegde aangelegenheden worden van de zijde der regeringsdelegatie gevoerd krachtens de haar door Onze Minister gegeven aanwijzingen en verleende opdrachten.

Artikel 114

1. De commissiën zijn bevoegd te besluiten, dat ter voorbereiding van de behandeling van aan haar voorgelegde aangelegenheden, subcommissiën ad hoc worden ingesteld.

2. De regeringsdelegatie bepaalt wie van haar leden deel uitmaken van een subcommissie. Gelijke bevoegdheid bezit de personeelsdelegatie voor haar leden.

3. De subcommissie staat onder leiding van de voorzitter van de commissie of van een door hem aangewezen lid van de regeringsdelegatie.

4. De leden der subcommissie kunnen zich met toestemming van de voorzitter der subcommissie ter vergadering door een deskundige doen bijstaan.

Artikel 115

1. Nadat de commissiën de haar voorgelegde onderwerpen hebben behandeld, stellen zij haar advies vast, hetwelk door de voorzitter in de vorm van een schriftelijk verslag ter kennis van Onze Minister wordt gebracht.

2. Indien en voor zover omtrent enig onderwerp door de regeringsdelegatie en de personeelsdelegatie niet eenstemmig een advies kan worden vastgesteld, vinden in het verslag vermelding de standpunten van de regeringsdelegatie en van de personeelsdelegatie alsmede de overwegingen, waarmede die standpunten ter vergadering zijn ondersteund.

3. Indien in de personeelsdelegatie een minderheidsstandpunt blijkt, wordt desverlangd daarvan op gelijke wijze in het verslag melding gemaakt.

Artikel 115a

1. Van de beslissing, welke de Regering neemt inzake een aangelegenheid, welke in de commissiën is behandeld, wordt door Onze Minister aan de commissiën mededeling gedaan.

2. Ingeval wordt afgeweken van het advies van een commissie, brengt Onze Minister de redenen dier afwijking ter kennis van de betrokken commissie.

Artikel 115b

1. De commissiën vergaderen op plaats, dag en uur door de voorzitter te bepalen.

2. De vergaderingen worden in de regel te 's-Gravenhage gehouden.

3. Indien de vertegenwoordigers van ten minste twee verenigingen, onder vermelding van hetgeen zij behandeld wensen te zien, de voorzitter verzoeken daartoe een vergadering uit te schrijven, bepaalt de voorzitter binnen een maand na ontvangst van het verzoek plaats, dag en uur van die vergadering.

4. De commissiën zullen niet eerder dan een maand na de datum, waarop de stukken betreffende een te behandelen aangelegenheid aan de leden zijn toegezonden, ter vergadering bijeen worden geroepen, tenzij het betreft een aangelegenheid, waarvan de behandeling naar het oordeel van Onze Minister spoedeisend is.

5. De leden en de plaatsvervangende leden van de personeelsdelegatie zijn bevoegd omtrent de in het vierde lid bedoelde stukken in overleg te treden met de hoofdbesturen, alsmede, wanneer daartoe naar het oordeel van de voorzitter bepaaldelijk aanleiding bestaat, met de afdelingsbesturen of de leden van de door hen vertegenwoordigde verenigingen.

Artikel 115c

1. De commissiën stellen zo nodig een reglement van orde vast.

2. Van het ter vergadering behandelde worden door de secretaris notulen gemaakt, welke niet voor het gebruik in het openbaar zijn bestemd.

3. De voorzitter doet van het in de vergadering verhandelde, voor zover dat voor openbaarmaking geschikt kan worden geacht, door de secretaris een beknopte samenvatting maken. Overigens is het verhandelde in de commissiën geheim. De plicht tot geheimhouding geldt niet voor de leden van de regeringsdelegatie, indien deze in bespreking treden met Onze Minister. Op de leden en plaatsvervangende leden van de personeelsdelegatie rust niet de plicht tot geheimhouding indien deze in bespreking treden met de hoofdbesturen van de door hen vertegenwoordigde verenigingen, tenzij de voorzitter de geheimhoudingsplicht uitdrukkelijk tot bedoelde bespreking heeft uitgestrekt.

HOOFDSTUK XII

Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 116

Met ingang van de dag van inwerkingtreding van dit besluit vervalt:

Ons besluit van 10 oktober 1927 (*Stb.* 332), houdende voorlopige voorzieningen omtrent het georganiseerd overleg voor het militaire personeel der landmacht, en

Ons besluit van 30 augustus 1926, no. 58, houdende instelling van een commissie van beroep.

Artikel 117

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 september 1931.

Artikel 118

Dit besluit kan worden aangehaald als „Reglement voor de militaire ambtenaren der Koninklijke Landmacht en der Koninklijke Luchtmacht”.

Onze Minister van Defensie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Het Loo, de 22ste augustus 1931.

De Minister van Defensie,

L. N. DECKERS.

WILHELMINA.

Uitgegeven de acht en twintigste augustus 1931.

De Minister van Justitie,

J. DONNER.

Overgangsbepalingen

Tekst van artikel 10, zoals dit luidde vóór de bij Koninklijk besluit van 31 juli 1958 (*Stb.* 388) aangebrachte wijzigingen:

1. De eerste verbintenis als beroepsmilitair beneden de rang van tweedeluitenant wordt door hem, die nog een eerste opleiding — waarvan de duur door Onze Minister wordt vastgesteld — moet volgen, aangegaan voor een tijdvak, eindigende zes jaren, nadat bedoelde opleiding is voltooid.

2. De eerste verbintenis als beroepsmilitair beneden de rang van tweedeluitenant wordt door hem, die geen eerste opleiding meer behoeft te volgen, aangegaan voor een tijdvak van zes jaren.

3. Een eerste verbintenis als bedoeld in het eerste en tweede lid kan in het eerste jaar nadat zij werd aangegaan, hetzij door de autoriteit, die ten aanzien van het onderdeel, waartoe de militair behoort, gerechtigd is verbintenissen te bekrachtigen, hetzij door de militair schriftelijk worden opgezegd.

4. In geval van opzegging als bedoeld in het derde lid eindigt de verbintenis een maand na de dag, waarop zij werd opgezegd. Deze termijn kan op verzoek van de militair door Onze Minister worden bekort. ¹⁾

5. De militair, aan wie wordt vergund na het beëindigen van een eerste verbintenis als bedoeld in het eerste en tweede lid als beroepsmilitair in militaire dienst te blijven, gaat een verbintenis voor onbepaalde tijd aan.

Tekst van artikel 10, zoals dit luidde vóór het verschijnen van het Koninklijk besluit van 5 augustus 1952 (*Stb.* 440):

1. Bij eerste indiensttreding verbindt de beroepsmilitair beneden de rang van tweede-luitenant zich voor een tijdvak van zes jaren.

2. Na het volbrengen van bedoelde eerste verbintenis zal de belanghebbende, aan wie vergund wordt in dienst te blijven, ongeacht zijn rang, stand of betrekking, een verbintenis moeten sluiten voor onbepaalde tijd.

3. Het eerste jaar ener vrijwillige militaire verbintenis, als in het eerste lid bedoeld, wordt als proefjaar beschouwd, gedurende hetwelk die verbintenis drie maanden na opzegging hetzij door de autoriteit, die de verbintenis heeft bekrachtigd, hetzij door de belanghebbende, een einde zal nemen.

Tekst van het eerste lid van artikel 19, zoals dit luidde vóór de bij Koninklijk besluit van 31 juli 1958 (*Stb.* 388) aangebrachte wijzigingen:

1. De militair beneden de rang van tweede-luitenant, die niet behoort tot het reserve-personeel der Koninklijke landmacht, wordt als zodanig door of namens Onze Minister eervol uit de militaire dienst ontslagen:

a. bij overgang, ingevolge een wettelijke regeling, in een betrekking als ambtenaar in de zin der Pensioenwet 1922 (*Stb.* 240), dan wel als spoorwegambtenaar in de zin der Pensioenwet voor de Spoorwegambtenaren 1925;

b. bij het bereiken van de leeftijd van 60 jaar, dan wel — indien het betreft een militair, die na 26 december 1949 in aansluiting op zijn ontslag uit de dienst bij het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger bij de Ko-

¹⁾ Ten aanzien van verbintenissen, gesloten voor 16 oktober 1952, blijven de bepalingen van artikel 10, zoals dit artikel luidde voor het verschijnen van het Koninklijk besluit van 5 augustus 1952 (*Stb.* 440), van toepassing.

ninklijke Landmacht is aangesteld in de rang van sergeant-majoor of adjudant-onderofficier, mits hij bij indiensttreding niet is ingedeeld bij één van de technische diensten van het wapen der militaire luchtvaart — zodra hij de leeftijd van 53 jaar heeft bereikt of overschreden en een voor pensioen geldige diensttijd kan aanwijzen van ten minste 30 jaren in de zin van de Pensioenwet voor de landmacht 1922;

c. zodra hij — mits geen hoofdopzichter of opzichter van fortificatiën zijnde — hoewel de leeftijd van 60 jaar nog niet volbracht hebbende, een werkelijke dienst van 40 jaren kan doen gelden in de zin der Pensioenwet voor de landmacht 1922 (*Stb.* 1922, nr. 66);

d. wanneer hij de leeftijd van 50 jaar heeft bereikt of overschreden en hij geacht wordt in verband met zijn leeftijd voor de waarneming van de militaire dienst niet meer ten volle geschikt te zijn;

e. wanneer hij uit hoofde van verwonding, ziekten of gebreken ongeschikt wordt geacht voor de waarneming van de militaire dienst;

f. wanneer hij bij het eindigen van de termijn, waarvoor hij zich had verbonden, geen nieuwe verbintenis wenst aan te gaan, dan wel geen toestemming verkrijgt tot het aangaan van een nieuwe verbintenis;

g. indien het betreft een vrouwelijk militair, die in het huwelijk treedt, met ingang van de dag, volgende op die van haar huwelijk.